

KARTA KURSU

Multimedia i Technologie Internetowe (MiTI)

Nazwa	Rzeczywistość wirtualna
Nazwa w j. ang.	Virtual reality

Koordynator	mgr inż. Krystian Kurnik	Zespół dydaktyczny
Punktacja ECTS*	st. stacjonarne: 3 st. niestacjonarne: 3	mgr inż. Krystian Kurnik

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest zapoznanie studentów z procesem projektowania i tworzenia trójwymiarowych światów w rzeczywistości wirtualnej (VR). Studenci zdobywają wiedzę na temat silników VR, metod interakcji użytkownika oraz zasad budowy realistycznych środowisk. Kurs obejmuje zarówno teoretyczne aspekty VR, jak i praktyczne tworzenie projektów wykorzystujących specjalistyczne oprogramowanie.

Warunki wstępne

Wiedza	Znajomość podstaw obsługi systemu operacyjnego (zarządzanie plikami, instalacja oprogramowania, konfiguracja ustawień). Podstawy programowania w języku C#. Zrozumienie zasad matematycznych związanych z budowaniem figur przestrzennych (geometria 3D, układy współrzędnych, transformacje obiektów).
Umiejętności	Biegła obsługa systemu operacyjnego oraz umiejętność diagnozowania i rozwiązywania problemów technicznych. Zdolność do samodzielnego rozwiązywania problemów związanych zarówno z konfiguracją sprzętu, jak i oprogramowania. Umiejętność logicznego myślenia i analizy błędów w kodzie.
Kursy	Matematyka (geometria, układy współrzędnych, transformacje 3D). Systemy operacyjne (podstawowe zarządzanie, administracja, obsługa procesów). Organizacja i architektura komputerów (podstawowe elementy budowy systemów komputerowych). Podstawy programowania (struktury danych, algorytmy, podstawowe operacje logiczne i matematyczne).

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalnościowego)
Wiedza	W01: Zna podstawowe pojęcia oraz technologie związane z projektowaniem i obsługą silników VR. W02: Rozumie proces twórczy prowadzący do powstania interaktywnych aplikacji VR. W03: Posiada wiedzę na temat specjalistycznego oprogramowania stosowanego w projektowaniu światów wirtualnych.	S2_W01 S2_W06

Umiejętności	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalność)
	U01: Potrafi samodzielnie stworzyć interaktywny świat wirtualny przy użyciu wybranego silnika. U02: Umie zaplanować proces produkcji VR na różnych etapach realizacji.	S2_U01 S2_U02 S2_U04 S2_U05 S2_U06 S2_U10

Kompetencje społeczne	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalnościowego)
	K01: Efektywnie pracuje w grupie, przyjmując różne role w zespole. K02: Rozumie potrzebę ciągłego rozwijania swoich umiejętności i śledzenia postępu technologicznego. K03: Umie skutecznie komunikować się i prezentować swoje rozwiązania, dobierając odpowiednie narzędzia wizualne i merytoryczne.	S2_K01 S2_K02 S2_K03 S2_K04

Studia stacjonarne

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	E
Liczba godzin						20					

Studia niestacjonarne

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	E
Liczba godzin						20					

Opis metod prowadzenia zajęć

Kurs prowadzony jest w formie zajęć praktycznych oraz samodzielnej i zespołowej pracy projektowej. Metody dydaktyczne zostały dobrane w taki sposób, aby umożliwić studentom zdobycie zarówno wiedzy teoretycznej, jak i praktycznych umiejętności w zakresie projektowania i implementacji rzeczywistości wirtualnej.

Metody prowadzenia zajęć:

1. Ćwiczenia laboratoryjne i warsztaty

- Praca z wybranym silnikiem do tworzenia VR (np. Unity, Unreal Engine).
- Implementacja mechanik sterowania postacią i interakcji z obiektami.
- Tworzenie prostych symulacji VR w środowisku programistycznym.

2. Projekty indywidualne i zespołowe

- Każdy student lub zespół tworzy pełnoprawny projekt gry 3D w środowisku VR.
- Projekt obejmuje modelowanie świata, implementację postaci, mechaniki rozgrywki i

interakcje użytkownika.

- o Studenci prezentują postępy i omawiają rozwiązania napotkanych problemów podczas konsultacji.

3. Analiza przypadków i studia projektowe

- o Przegląd znanych projektów VR i analiza ich architektury.
- o Dyskusja na temat optymalizacji i problemów wydajnościowych w aplikacjach VR.

4. Dyskusje i praca zespołowa

- o Rozwiązywanie problemów technicznych w grupie.
- o Wspólna analiza kodu i proponowanie ulepszeń.
- o Wzajemna ocena projektów i prezentowanie efektów pracy.

5. E-learning i materiały multimedialne

- o Dostęp do zasobów edukacyjnych, kursów online i tutoriali wideo.
- o Wykorzystanie platform e-learningowych do konsultacji i wymiany materiałów.

6. Testy wiedzy i zadania kontrolne

- o Sprawdziany teoretyczne weryfikujące znajomość zagadnień VR.
- o Praktyczne zadania implementacyjne sprawdzające umiejętności kodowania i modelowania.

Metody prowadzenia zajęć pozwalają na stopniowe zdobywanie kompetencji niezbędnych do pracy nad profesjonalnymi projektami VR oraz przygotowują studentów do samodzielnej pracy w tej dynamicznie rozwijającej się dziedzinie.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01					X	X	X	X					
W02					X	X	X	X					
W03					X	X	X	X					
U01					X	X	X	X					
U02					X	X	X	X					
K01					X	X	X	X					
K02					X	X	X	X					
K03					X	X	X	X					

Zaliczenie kursu opiera się na ocenie efektów kształcenia osiągniętych przez studenta w ramach pracy indywidualnej lub zespołowej. Warunkiem uzyskania zaliczenia jest spełnienie następujących wymagań:

1. Projekt zaliczeniowy lub ćwiczenia praktyczne

- o Student wykonuje projekt zaliczeniowy zgodnie z wytycznymi prowadzącego lub realizuje zadania praktyczne podczas zajęć.
- o Forma zaliczenia może obejmować zarówno samodzielnie wykonany projekt, jak i praktyczne ćwiczenia laboratoryjne, w zależności od specyfiki grupy i ustaleń prowadzącego.

2. Test teoretyczny

- o Weryfikacja wiedzy teoretycznej odbywa się poprzez test zaliczeniowy lub serię krótszych testów cząstkowych.
- o Warunkiem zaliczenia jest uzyskanie co najmniej **50% punktów** z testu.

Aby zaliczyć kurs, student musi spełnić oba warunki: pomyślnie ukończyć projekt/ćwiczenie oraz osiągnąć wymagany wynik z testu teoretycznego. Szczegółowe wymagania dotyczące formy realizacji projektu oraz harmonogram testów są określone przez prowadzącego.

Kryteria oceny

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Podczas zajęć studenci realizują serię ćwiczeń praktycznych, które stopniowo wprowadzają ich w zagadnienia związane z projektowaniem i implementacją środowisk wirtualnych. Kluczowym elementem kursu jest wykonanie **projektu końcowego** – interaktywnej gry w środowisku 3D.

Gra powinna zawierać:

- **Trójwymiarowy świat**, zaprojektowany przy użyciu wybranego silnika VR (np. Unity, Unreal Engine),
- **Głównego bohatera**, który może się poruszać, oddziaływać ze światem i wykonywać określone akcje,
- **Interakcje i mechaniki gry**, które wzbogacają doświadczenie użytkownika.

Zakres tematyczny zajęć:

1. **Wprowadzenie do rzeczywistości wirtualnej (VR) i rozszerzonej (AR)**
  - Definicja i zastosowania VR i AR w różnych branżach
  - Przegląd popularnych technologii VR i silników gier
2. **Architektura silników VR**
  - Struktura i komponenty silnika do tworzenia rzeczywistości wirtualnej
  - Praca z edytorami 3D oraz narzędziami do modelowania scen
3. **Modelowanie świata gry**
  - Tworzenie i importowanie modeli 3D
  - Projektowanie krajobrazu, struktur i elementów otoczenia
  - Optymalizacja grafiki i zasobów w celu poprawy wydajności
4. **Sterowanie postacią i interakcja z otoczeniem**
  - Implementacja systemu poruszania się postaci w świecie 3D
  - Animacja ruchu bohatera i integracja z fizyką gry
  - Kolizje i interakcje z obiektami wirtualnymi
5. **Mechaniki gry i logika interakcji**
  - Systemy sterowania kamerą (widok pierwszoosobowy i trzecioosobowy)
  - Reakcje na działania użytkownika (np. skakanie, podnoszenie przedmiotów)
  - Implementacja mechaniki grawitacji i detekcji przeszkód
6. **Zaawansowane efekty w rzeczywistości wirtualnej**
  - Oświetlenie i cieniowanie w środowisku VR
  - Implementacja efektów specjalnych (mgła, cząsteczki, dynamiczne światła)
  - Integracja dźwięku przestrzennego
7. **Fizyka obiektów i interakcje wirtualne**
  - Wprowadzenie do silników fizycznych w VR
  - Kolizje, siły i interakcja z obiektami dynamicznymi
  - Symulacja efektów fizycznych (np. grawitacja, sprężystość, tarcie)
8. **Projektowanie interfejsu użytkownika (UI) w VR**
  - Tworzenie HUD (Heads-Up Display) i elementów interakcji
  - Implementacja interfejsów użytkownika w wirtualnej rzeczywistości
  - Sterowanie gestami i kontrolerami VR
9. **Optymalizacja wydajności i testowanie gry**
  - Strategie optymalizacji zasobów i renderowania w VR
  - Debugowanie i testowanie środowiska na różnych urządzeniach VR
  - Poprawa płynności i stabilności działania aplikacji
10. **Finalizacja projektu i prezentacja wyników**
  - Integracja wszystkich komponentów gry w gotowy projekt
  - Przygotowanie dokumentacji i prezentacji projektu
  - Analiza wyzwań i przyszłych możliwości rozwoju gry

Mechaniki do zaimplementowania w projekcie

Każdy projekt powinien zawierać kluczowe mechaniki, które uczynią grę interaktywną i angażującą:

- **System ruchu postaci** (chód, sprint, skok)
- **Kamera gracza** (widok FPP lub TPP)
- **Kolizje z otoczeniem** (detekcja przeszkód, ograniczenia ruchu)
- **Podstawowa interakcja** (np. podnoszenie i przesuwanie przedmiotów)
- **Zarządzanie fizyką** (grawitacja, odbicia, popychanie obiektów)

- **Światło i cienie** (symulacja warunków oświetleniowych)
- **Efekty dźwiękowe i wizualne** (np. kroki, zmiany środowiskowe)

Dzięki połączeniu ćwiczeń praktycznych i realizacji kompleksowego projektu, studenci zdobywają umiejętności niezbędne do projektowania interaktywnych aplikacji VR. Kurs zapewnia solidne podstawy do pracy nad bardziej zaawansowanymi projektami w branży gier komputerowych oraz innych dziedzinach wykorzystujących rzeczywistość wirtualną.

Wykaz literatury podstawowej

Jeremy Gibson Bond – *Projektowanie gier przy użyciu środowiska Unity i języka C#*, Wydanie II, Helion, 2018.
Joanna Pasek – *3ds Max 2010: Animacja 3D od podstaw*, Helion, 2010.
David M. Bourg, Amber Mac – *Fizyka dla programistów gier*, Helion, 2003.
Ernest Adams – *Projektowanie gier. Podstawy*, Wydanie II, Helion, 2010.
Steven M. LaValle – *Virtual Reality*, Cambridge University Press, 2017. (Podstawy VR, matematyka, algorytmy, interakcja)
Tony Parisi – *Learning Virtual Reality: Developing Immersive Experiences and Applications for Desktop, Web, and Mobile*, O'Reilly Media, 2015.
Jason Gregory – *Game Engine Architecture*, Wydanie III, CRC Press, 2018.
Alan B. Craig – *Understanding Augmented Reality: Concepts and Applications*, Morgan Kaufmann, 2013.
Zacharias Voulgaris – *AI for Game Developers: Creating Intelligent Behavior in Games*, O'Reilly Media, 2020.
Robert Scoble, Shel Israel – *The Fourth Transformation: How Augmented Reality & Artificial Intelligence Change Everything*, Patrick Brewster Press, 2016.

Wykaz literatury uzupełniającej

John Vince – *Virtual Reality Systems*, Addison-Wesley, 1995. (Klasyczna pozycja wprowadzająca do VR)
William R. Sherman, Alan B. Craig – *Understanding Virtual Reality: Interface, Application, and Design*, Morgan Kaufmann, 2018.
Jason Jerald – *The VR Book: Human-Centered Design for Virtual Reality*, Morgan & Claypool, 2015.
John C. Russ – *The Image Processing Handbook*, CRC Press, 2020. (Przetwarzanie obrazu w VR)
Mick West – *Game Programming Patterns*, Genever Benning, 2014. (Optymalizacja kodu w grach VR)
Pablo C. Figueroa – *Augmented and Virtual Reality: Theory and Practice*, Springer, 2022.
Dieter Schmalstieg, Tobias Hollerer – *Augmented Reality: Principles & Practice*, Addison-Wesley, 2016.
Tobias Kunz, Daniel Roth – *Developing Virtual Reality Applications: Foundations of Effective Design*, Springer, 2021.
Benjamin W. Wah (ed.) – *Encyclopedia of Computer Science and Engineering, Vol. 1-4*, Wiley, 2008.
Toni Parisi – *WebGL Up and Running: Building 3D Graphics for the Web*, O'Reilly Media, 2012. (VR w przeglądarkach)

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) - studia stacjonarne

Liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	20
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	10
Liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	15
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	20
Ogółem bilans czasu pracy		75
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) - **studia niestacjonarne**

Liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	20
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	10
Liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	15
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	20
Ogółem bilans czasu pracy		75
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3